

Arrest

nr. 233 469 van 3 maart 2020
in de zaak RvV X / IX

In zake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat B. DE SCHUTTER
Brusselsesteenweg 54
2800 MECHELEN

tegen:

de Belgische staat, vertegenwoordigd door de minister van Sociale Zaken en
Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie.

DE WND. VOORZITTER VAN DE IXde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van onbepaalde nationaliteit te zijn, op 1 oktober 2019 heeft ingediend om de schorsing van de tenuitvoerlegging en de nietigverklaring te vorderen van de beslissing van de gemachtigde van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie van 30 augustus 2019 houdende een bevel om het grondgebied te verlaten – verzoeker om internationale bescherming.

Gezien titel *Ibis*, hoofdstuk 2, afdeling IV, onderafdeling 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 8 januari 2020, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 23 januari 2020.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken I. VAN DEN BOSSCHE.

Gehoord de opmerkingen van advocaat A. HAEGEMAN, die *loco* advocaat B. DE SCHUTTER verschijnt voor de verzoekende partij en van advocaat I. FLORIO, die *loco* advocaat E. MATTERNE verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Nuttige feiten ter beoordeling van de zaak

1.1 Op 16 september 2014 verklaart de verzoekende partij zich vluchteling. Op 23 november 2017 sluit de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) haar uit van de vluchtelingenstatus en van de subsidiaire beschermingsstatus. Op 29 april 2019, bij arrest nr. 220 460, sluit ook de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) de verzoekende partij uit van de vluchtelingenstatus en van de subsidiaire beschermingsstatus.

1.2 Op 4 maart 2016 wordt de verzoekende partij door de rechtbank van eerste aanleg te Luik als staatloze erkend.

1.3 Op 12 december 2016 dient de verzoekende partij een aanvraag in om machtiging tot verblijf op grond van artikel 9bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de vreemdelingenwet). Op 6 juli 2017, 4 december 2017 en 22 februari 2018 vult zij deze aanvraag aan.

1.4 Op 30 november 2017 wordt ten aanzien van de verzoekende partij een bevel om het grondgebied te verlaten – asielzoeker (bijlage 13*quinqies*) genomen. Op 9 september 2019, bij arrest nr. 225 861, vernietigt de Raad deze beslissing.

1.5 Op 8 augustus 2019 neemt de gemachtigde van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie (hierna: de gemachtigde) een beslissing waarbij de in punt 1.3 vermelde aanvraag ontvankelijk doch ongegrond wordt verklaard. Op 9 januari 2020, bij arrest nr. 230 999, verwerpt de Raad het tegen deze beslissing ingestelde beroep.

1.6 Op 30 augustus 2019 neemt de gemachtigde van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie (hierna: de gemachtigde) een beslissing houdende een bevel om het grondgebied te verlaten – verzoeker om internationale bescherming (bijlage 13*quinqies*). Dit is de bestreden beslissing, die per aangetekend schrijven van 2 september 2019 aan de verzoekende partij ter kennis werd gebracht en die luidt als volgt:

“(…) In uitvoering van artikel 52/3, §1 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt aan de heer / mevrouw, die verklaart te heten,

naam : M(…)

voornaam : M(…)

geboortedatum : (…)

geboorteplaats : (…)

nationaliteit : Statenloos

het bevel gegeven om het grondgebied van België te verlaten, evenals het grondgebied van de staten die het Schengenacquis ten volle toepassen, tenzij hij (zij) beschikt over de documenten die vereist zijn om er zich naar toe te begeven.

REDEN VAN DE BESLISSING :

Op 23/11/2017 werd door de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen een negatieve beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming genomen en op 29/04/2019 werd door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen het beroep tegen deze beslissing verworpen door de Raad voor vreemdelingenbetwistingen met toepassing van artikel 39/2, § 1, 1°, van de wet van 15 december 1980.

(1) Betrokkene bevindt zich in het geval van artikel 7, eerste lid, 1° van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen : hij verblijft in het Rijk zonder houder te zijn van de bij artikel 2 van deze wet vereiste documenten, inderdaad, betrokkene is niet in het bezit van een geldig paspoort met geldig visum.

In uitvoering van artikel 7, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt aan de betrokkene bevel gegeven het grondgebied te verlaten binnen 30 (dertig) dagen. (…)”

2. Over de rechtspleging

Aan de verzoekende partij werd het voordeel van de kosteloze rechtspleging toegekend, zodat niet kan worden ingegaan op de vraag van de verwerende partij om de kosten van het geding ten laste te leggen van de verzoekende partij.

3. Onderzoek van het beroep

3.1 In een enig middel voert de verzoekende partij de schending aan van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM) en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij zet in haar verzoekschrift het volgende uiteen:

“1.

Per beslissing van 23.11.2017 werd verzoeker op basis de artikelen 55/2 en 55/4 Vreemdelingenwet uitgesloten van de vluchtelingenstatus en van de subsidiaire beschermingsstatus (stuk 4).

Niettemin oordeelde de Commissaris-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen wel dat verzoeker een risico op vervolging liep in vluchtelingrechtelijke zin in geval van terugkeer naar Gaza (de Commissaris-Generaal paste m.a.w. de insluitingsclausule toe, alvorens over te gaan tot motivering van de uitsluitingsclausule). Zo luidt het in de beslissing van 23.11.2017 van het CGVS:

“Uit uw verklaringen blijkt dat u vervolging door Harnas vreest omwille van mv lidmaatschap bij Fatah en uw opeenvolgende functies bij de Palestijnse autoriteiten. Mee in het licht van de informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt en de vaststelling dat u als Palestijn een verblijfsrecht had in de Gazastrook en er de bijstand van de UNRWA verkreeg, dient er te worden vast gesteld dat uw claim dat u, mede omwille van uw politieke achtergrond en uw specifieke functies bij de militaire inlichtingendienst, nood zou hebben aan internationale bescherming, geloofwaardig wordt geacht. Naast de beschikbare informatie legt u omstandige en coherente verklaringen af over uw precieze profiel en de vervolgingsfeiten die daarvan het gevolg waren en staat u uw verklaringen met de nodige documenten.”

Het beroep van verzoeker tegen deze beslissing werd door de Raad verworpen in arrest nr. 220.460 van 29.04.2019.

De verwerende partij verwijst in de thans bestreden beslissing naar deze beslissing van het CGVS en naar het arrest van de Raad, zodat zij geacht mag worden kennis te hebben van de inhoud van deze beslissing.

Verweerder had dus moeten weten dat verzoeker in geval van terugkeer naar Gaza, een risico op vervolging loopt, en bijgevolg ook dreigt het slachtoffer te worden van een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van het artikel 3 EVRM. Bij arrest van 15 november 1996 heeft het EHRM immers gesteld dat de bescherming van artikel 3 van het EVRM breder is dan deze in de artikelen 32 en 33 van Vluchtelingenverdrag (EHRM 15 november 1996, Chahal t. het Verenigd Koninkrijk [Grote Kamer], § 80; zie ook in EHRM 30 oktober 1991, Vilvarajah e.a. t. het Verenigd Koninkrijk, § 102-103). Het Hof geeft hiermee te kennen dat artikel 3 van het EVRM tevens situaties omvat waar de vluchtelingenstatus niet werd toegekend in de zin van artikel 1, F van het Vluchtelingenverdrag. Uw Raad heeft in die zin al eerder geoordeeld, bv. in het arrest met nummer 183.022 van 27.02.2017 en zeer recent in het arrest met nummer 225.861 van 09.09.2019 inzake het beroep van verzoeker tegen het eerder bevel van 30.11.2017.

Zelfs indien juridisch thans op definitieve wijze werd geoordeeld dat verzoeker diende te worden uitgesloten van de vluchtelingenstatus, dan nog belet dit niet dat verweerder ook ten aanzien van verzoeker moet nagaan of hij het voorwerp dreigt uit te maken van onmenselijke of vernederende behandeling in geval van terugkeer, aangezien het artikel 3 EVRM een absoluut grondrecht is, waarvoor geen uitzondering geldt.

Het bovenstaande geldt des te meer nu het CGVS in zijn beslissing dd. 23.11.2017 met een niet-terugleidingsclausule uitdrukkelijk heeft aangegeven dat het terugleiden van verzoeker naar Gaza verboden is.

Dat verweerder het bovenstaande naast zich neerlegt en tot het geven van een bevel om het grondgebied te verlaten overgaat, getuigt eveneens onweerlegbaar van zijn onzorgvuldigheid. Verweerder moet zijn beslissing immers op een zorgvuldige wijze voorbereiden.

Dit houdt in dat hij alle voor de beslissing relevante feiten met zorgvuldigheid moet vaststellen en dat hij met deze feiten ook rekening moet houden bij het nemen van de beslissing (Cass. 8 april 2011, nr. 212.579).

2.

Ten overvloede blijkt uit het administratief dossier dat verzoeker staatloos is. Verzoekers staatloosheid werd bij een vonnis, gewezen door de Rechtbank van Eerste Aanleg Luik dd. 04.03.2016, bevestigd. Tegen dit vonnis werd door het parket geen beroep aangetekend, zodat het vonnis kracht van gewijsde heeft gekregen.

Verwerende partij is op de hoogte van verzoekers staatloosheid zoals genoegzaam blijkt uit de lezing van het administratief dossier en de recente beslissing tot ongegrondheid van zijn aanvraag tot verblijfsmachtiging op grond van het artikel 9bis Vreemdelingenwet.

Verweerder is bijgevolg uit het oog verloren dat verzoeker geen vaderland heeft waarnaar hij teruggestuurd kan worden. Dit maakt uit zichzelf een onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 3 EVRM uit (RvV 27 juli 2017, nr. 190.138).

Het is overduidelijk dat verzoeker geen moeite heeft gedaan om zich van de relevante feiten te vergewissen. Het zorgvuldigheidsbeginsel werd dan ook met de voeten getreden.

3.

In de beslissing van 08.08.2019 waarbij verweerder de aanvraag tot verblijfsmachtiging op grond van artikel 9bis Vreemdelingenwet ontvankelijk maar ongegrond verklaart, stelt verweerder dat het een loutere bewering van verzoeker is dat hij in geen enkel land buiten België kan verblijven. Hoewel de thans bestreden beslissing niet verwijst naar deze beslissing van 08.08.2019, meent verweerder mogelijk dat verzoeker het grondgebied van de lidstaten kan verlaten op basis van diezelfde redenering. Deze redenering volstaat uiteraard niet aangezien verweerder ten onrechte de bewijslast omkeert.

Verzoeker verwijst te dien einde opnieuw naar het arrest van de Raad met nummer 225.861 van 09.09.2019 waarin de Raad stelde:

“Het gegeven dat de verzoekende partij staatloos is, neemt niet weg dat het thans bestreden bevel de verzoeker wel degelijk verplicht om het Belgische grondgebied en dat van de Schengenstaten binnen de dertig dagen te verlaten. De vraag rijst dan ook (...) naar welk ander land de verzoekende partij dan wel kan terugkeren. Tevens rijst de vraag of de verzoekende partij in enig ander land, buiten de Schengenzone, dan wel beschermd is tegen een verwijdering naar zijn land van herkomst. De Raad benadrukt dat het verbod van verwijdering naar een land waar een vreemdelinge een reëel risico loopt op een schending van artikel 3 van het EVRM, tevens het verbod inhoudt om de vreemdeling te verwijderen naar een derde land waar hij een reëel risico loopt om alsnog uitgezet te worden naar het land waar hij het voornoemde reëel risico loopt (verbod van indirect refoulement), zodat ook het risico op een indirect refoulement moet worden onderzocht (...). Het EHRM heeft overigens reeds geoordeeld dat door het gebrek aan een wettelijk kader dat voldoende waarborgen biedt tegen de uitzetting door een derde land naar het land van herkomst, waar de betrokken vreemdeling een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM, ook de verwijdering naar dit derde land een schending uitmaakt van het artikel 3 EVRM (...).

In de gegeven omstandigheden dient dan ook te worden besloten dat de afgifte van het bestreden bevel om het grondgebied te verlaten, gelet op de eerder vastgestelde vrees voor vervolging die verzoeker koestert in Gaza, gelet op haar staatloosheid en het gebrek aan duidelijkheid naar welke lidstaat zij zich dan wel zou moeten begeven, en geelt op het gebrek aan enig concreet onderzoek van de reële risico's die de verzoekende partij bij het uitvoeren van dit bevel loopt, het risico op ene behandeling die strijdig is met artikel 3 van het EVRM geenszins uitsluit.”

Aangezien verweerder in de thans bestreden beslissing geenszins aantoonde of nog maar vermeldt naar welk derde land verzoeker zich zou dienen te begeven, blijft de bovenvermelde redenering van de Raad uit het zeer recente arrest van 09.09.2019 onverkort gelden, zodat verzoeker er integraal naar verwijst.”

3.2 De verwerende partij antwoordt hierop in haar nota met opmerkingen het volgende:

“Verzoeker stelt in een enig middel een schending voor van artikel 3 EVRM en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Hij stelt dat het CGVS bevestigd heeft dat de claim om nood aan internationale bescherming geloofwaardig werd geacht. Evenwel werd zijn asielaanvraag afgewezen omdat verzoeker medeplichtig is geweest aan misdrijven tegen de menselijkheid en niet-politieke misdrijven. Verzoeker stelt dan ook dat de verwijderingsmaatregel in strijd is met artikel 3 EVRM, omdat hij niet naar Gaza kan terugkeren hetgeen bevestigd wordt door het CGVS.

De verwerende partij heeft de eer te antwoorden dat op 23 november 2017 door de Commissaris-generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen een beslissing werd genomen tot uitsluiting van de vluchtelingenstatus en van de subsidiaire beschermingsstatus. Artikel 52/3, §1 van de Vreemdelingenwet luidt als volgt: (...)

De verwerende partij wenst te vervolgen dat de thans bestreden beslissing geen gedwongen verwijderingsmaatregel betreft en dat de verzoekende partij al evenmin gedwongen wordt om terug te keren naar het land van herkomst of naar de Gazastrook, wel integendeel.

Het bestreden bevel heeft immers enkel tot gevolg dat verzoeker het Belgisch grondgebied en de Schengenzone dient te verlaten, zonder dat verzoeker daarbij op de een of andere manier gevraagd wordt om zich naar Gaza te begeven, i.e. de regio waarnaar hij niet kan en mag teruggeleid worden.

Nogmaals: verzoeker wordt niet verwacht terug te keren naar Gaza en al evenmin naar de oorlogsgebieden in Syrië, Yemen, Nigeria, enz.... De thans bestreden beslissing betreft ook geen gedwongen repatriëring.

In de gegeven omstandigheden dient de bestreden beslissing aldus niet bijkomend gemotiveerd worden over de terugleiding naar Gaza en het feit dat zulks in strijd zou zijn met artikel 3 EVRM. Net zo min dient in de bestreden beslissing gemotiveerd te worden dat verzoeker (ook) niet kan teruggeleid worden naar een welbepaald oorlogsgebied in Yemen, Syrië of Nigeria (...).

Louter ten overvloede merkt verwerende partij op dat het tijdstip van onderzoek naar een mogelijke schending van artikel 3 EVRM niet dient te gebeuren op het ogenblik van de afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten, maar wel op het ogenblik van de tenuitvoerlegging ervan. (cfr. het EHRM-arrest PAPOSHVILI t. BELGIË van 13.12.2016)

De inhoud van de bestreden beslissing ligt tevens in lijn met het arrest van het Grondwettelijk Hof met nr. 89/2015 van 11 juni 2015, waarin geoordeeld werd dat het onderzoek naar artikel 3 EVRM zich niet stelt op het ogenblik van de afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten, doch enkel op het ogenblik van de tenuitvoerlegging van een dergelijke beslissing:

“B.5.1. De beoordelingsbevoegdheid die aan de minister of zijn gemachtigde wordt gelaten wanneer hij een bevel om het grondgebied te verlaten afgeeft, wordt bij de bestreden bepaling enkel beperkt voor de twee voorwaarden waarvan zij de afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten afhankelijk stelt, namelijk indien de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus niet in overweging neemt of weigert te erkennen en indien de asielzoeker onregelmatig op het grondgebied verblijft. In dat stadium dient de minister of zijn gemachtigde niet te beoordelen of de tenuitvoerlegging van het bevel om het grondgebied te verlaten de artikelen 3 en 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens in acht neemt.

Met betrekking tot die toetsing wordt in de memorie van toelichting aangegeven dat

«het bevel om het grondgebied te verlaten niet uitvoerbaar is indien de effectieve terugkeer van de vreemdeling een schending met zich zou brengen van de artikelen 3 en 8 van het EVRM. De vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een verwijderingsmaatregel mag in geen geval verwijderd worden naar het land waar hij een reëel risico loopt om blootgesteld te worden aan een schending van het beginsel van non refoulement. Artikel 3 van het EVRM dient geëerbiedigd te worden bij de tenuitvoerlegging van een bevel om het grondgebied te verlaten» (Parl. St., Kamer, 2012-2013, DOC 53-2555/001 en 53-2556/001, p.19).

B.5.2. Door geen onderscheid te maken tussen die twee fases in de procedure, geven de verzoekende partijen aan de bestreden bepaling een draagwijdte die zij niet heeft.” (Grondwettelijk Hof, arrest nr.89/2015 van 11 juni 2015, <http://www.const-court.be/>, markerings toegevoegd).

Een schending van de door haar ingeroepen bepalingen en beginselen van behoorlijk bestuur wordt niet aangetoond.

Het enig middel is niet ernstig."

3.3 Het zorgvuldigheidsbeginsel legt de overheid de verplichting op haar beslissingen op een zorgvuldige wijze voor te bereiden en te steunen op een correcte feitenvinding (RvS 2 februari 2007, nr. 167.411; RvS 14 februari 2006, nr. 154.954). Het respect voor het zorgvuldigheidsbeginsel houdt in dat de administratie bij het nemen van een beslissing moet steunen op alle gegevens van het dossier en op alle daarin vervatte dienstige stukken.

De voorgehouden schending van het zorgvuldigheidsbeginsel wordt onderzocht in het licht van de bepalingen waarop de bestreden beslissing steunt, met name de artikelen 52/3, § 1 en 7, eerste lid, 1° van de vreemdelingenwet, en tevens in het licht van de bepaling waarvan de verzoekende partij de schending aanvoert, met name artikel 3 van het EVRM.

Het voormelde artikel 52/3, § 1 luidt als volgt:

"De minister of zijn gemachtigde geeft aan de vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft en een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend, het bevel om het grondgebied te verlaten, gemotiveerd op basis van één van de gronden voorzien in artikel 7, eerste lid, 1° tot 12°, nadat de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen het verzoek om internationale bescherming heeft geweigerd, niet-ontvankelijk heeft verklaard of de behandeling van het verzoek heeft beëindigd, en de in artikel 39/57 bedoelde beroepstermijn is verstreken, of, wanneer dergelijk beroep binnen de termijn werd ingesteld, nadat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen het beroep heeft verworpen met toepassing van artikel 39/2, § 1, 1°. (...)"

Het voormelde artikel 7, eerste lid, 1° luidt als volgt:

"Onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag, kan de minister of zijn gemachtigde of, in de in 1°, 2°, 5°, 9°, 11° of 12° bedoelde gevallen, moet de minister of zijn gemachtigde een bevel om het grondgebied binnen een bepaalde termijn te verlaten afgeven aan de vreemdeling die noch gemachtigd noch toegelaten is tot een verblijf van meer dan drie maanden in het Rijk of om er zich te vestigen :

1° wanneer hij in het Rijk verblijft zonder houder te zijn van de bij artikel 2 vereiste documenten;"

De verzoekende partij betwist niet dat zij zich in het geval voorzien in artikel 7, eerste lid, 1° van de vreemdelingenwet bevindt, met name dat zij in het Rijk verblijft zonder houder te zijn van de bij artikel 2 vereiste documenten, *in casu* doordat zij niet in het bezit is van een geldig paspoort met geldig visum. Ook betwist zij niet dat de Raad op 29 april 2019 het beroep tegen de beslissing van de commissaris-generaal van 23 november 2017 inzake haar verzoek om internationale bescherming heeft verworpen met toepassing van artikel 39/2, § 1, 1° van de vreemdelingenwet, met name door de verzoekende partij uit te sluiten van de vluchtelingenstatus en van de subsidiaire beschermingsstatus.

De verzoekende partij voert echter aan dat de commissaris-generaal in zijn beslissing van 23 november 2017 oordeelde dat zij wel degelijk een geloofwaardige nood aan internationale bescherming heeft. Zij wijst ook op het arrest nr. 220 460 van de Raad van 29 april 2019 en geeft aan dat, zelfs indien juridisch thans op definitieve wijze werd geoordeeld dat zij moet worden uitgesloten van de vluchtelingenstatus, dit niet belet dat de gemachtigde ook ten aanzien van haar moet nagaan of zij het voorwerp dreigt uit te maken van een onmenselijke en vernederende behandeling in geval van terugkeer, aangezien artikel 3 van het EVRM een absoluut grondrecht is, waarvoor geen uitzondering geldt. De verzoekende partij stelt verder dat dit des te meer geldt, nu de commissaris-generaal in zijn beslissing van 23 november 2017 uitdrukkelijk heeft aangegeven dat het terugleiden van haar naar Gaza verboden is. Daarnaast wijst de verzoekende partij erop dat zij staatloos is en dat de gemachtigde hiervan op de hoogte was, terwijl de bestreden beslissing haar verplicht het Belgische grondgebied en dat van de Schengenstaten binnen de dertig dagen te verlaten. Zij stelt dat de vraag rijst naar welk land zij dan wel kan terugkeren, en dat tevens de vraag rijst of zij in enig ander land, buiten de Schengenzone, dan wel beschermd is tegen een verwijdering naar haar land van herkomst. De verzoekende partij benadrukt dat artikel 3 van het EVRM eveneens het verbod inhoudt om een vreemdeling te verwijderen naar een derde land waar hij een reëel risico loopt om alsnog te worden uitgezet naar het land waar hij een reëel risico loopt op een behandeling strijdig met het voormelde artikel 3 (verbod van indirect refoulement). De verzoekende

partij besluit dat, aangezien de gemachtigde in de bestreden beslissing geenszins aantoonde of nog maar vermeldt naar welk derde land zij zich zou moeten begeven, een risico op een behandeling strijdig met artikel 3 van het EVRM in de geschetste omstandigheden geenszins uitgesloten is.

Artikel 3 van het EVRM luidt als volgt:

“Niemand mag worden onderworpen aan foltering en aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen”.

Deze bepaling bekrachtigt een van de fundamentele waarden van elke democratische samenleving en verbiedt in absolute termen foltering en onmenselijke of vernederende behandelingen, ongeacht de omstandigheden en de handelingen van het slachtoffer (vaste rechtspraak: zie bv. Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna ook: EHRM of het Hof) 21 januari 2011, *M.S.S./België en Griekenland*, § 218).

Het EHRM heeft reeds geoordeeld dat de verwijdering door een lidstaat een probleem ten aanzien van artikel 3 van het EVRM kan opleveren en dus een verdragsluitende Staat verantwoordelijk kan stellen, wanneer er ernstige en bewezen motieven bestaan om aan te nemen dat de verzoekende partij in het land van bestemming een reëel gevaar loopt om te worden onderworpen aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM. In deze omstandigheden houdt artikel 3 van het EVRM de verplichting in de persoon in kwestie niet naar dat land te verwijderen (zie EHRM 4 december 2008, *Y./Rusland*, § 75 en de arresten waarnaar wordt verwezen; EHRM 26 april 2005, *Muslim/Turkije*, § 66).

Om te beoordelen of er ernstige en bewezen motieven bestaan om aan te nemen dat de verzoekende partij een reëel gevaar loopt op een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling, houdt de Raad zich aan de door het EHRM gegeven aanwijzingen. In dezen heeft het EHRM geoordeeld dat, om het bestaan van een gevaar van slechte behandelingen na te gaan, de te verwachten gevolgen van de verwijdering van de verzoekende partij naar het land van bestemming moeten worden onderzocht, rekening houdend met de algemene situatie in dat land en met de omstandigheden die eigen zijn aan het geval van de verzoekende partij (zie EHRM 4 december 2008, *Y./Rusland*, § 78; EHRM 28 februari 2008, *Saadi/Italië*, §§ 128-129 en EHRM 30 oktober 1991, *Vilvarajah en cons./Verenigd Koninkrijk*, § 108 *in fine*). Het komt de verzoekende partij toe om een begin van bewijs te leveren van zwaarwegende gronden die aannemelijk maken dat zij bij verwijdering naar het land van bestemming zal worden blootgesteld aan een reëel risico op onmenselijke behandeling (zie EHRM 11 oktober 2011, *Auad/Bulgarije*, § 99, punt (b) en RvS 20 mei 2005, nr. 144.754).

Wat het onderzoek van de omstandigheden eigen aan het geval van een verzoekende partij betreft, oordeelde het EHRM dat het ingeroepen risico een individueel karakter heeft indien het voldoende concreet en aantoonbaar is (*cf.* EHRM 21 januari 2011, *M.S.S./België en Griekenland*, § 359 *in fine*).

In dit geval wordt het bestaan van een reëel gevaar van een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling beoordeeld op grond van de omstandigheden waarvan de verwerende partij kennis had of had moeten hebben op het ogenblik van de bestreden beslissing (*cf. mutatis mutandis*: EHRM 4 december 2008, *Y./Rusland*, § 81; EHRM 30 oktober 1991, *Vilvarajah en cons./Verenigd Koninkrijk*, § 107; EHRM 20 maart 1991, *Cruz Varas en cons./Zweden*, §§ 75-76). De verwerende partij moet een zo nauwkeurig mogelijk onderzoek doen van de gegevens die wijzen op een reëel risico van een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling (EHRM 21 januari 2011, *M.S.S./België en Griekenland*, §§ 293 en 388).

Zowel wat de algemene situatie in een land betreft als de omstandigheden eigen aan het geval van de verzoekende partij, moet de verzoekende partij over de materiële mogelijkheid beschikken om te gepaste tijde deze omstandigheden te doen gelden (*cf.* EHRM 21 januari 2011, *M.S.S./België en Griekenland*, § 366).

De verplichting die aldus op de bevoegde nationale autoriteiten rust om de betrokken vreemdeling te beschermen tegen een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling, wordt voornamelijk ingevuld door het installeren van gepaste procedures die toelaten de risico's te onderzoeken die de vreemdeling zou lopen indien hij wordt verwijderd naar het land van bestemming (EHRM (GK) 13 december 2016, *Paposhvili/België*, § 185; EHRM 23 maart 2016, *F.G./Zweden*, § 117; EHRM 4 november 2014, *Tarakhel/Zwitserland*, § 104; EHRM 13 december 2012, *El-Masri/FYROM*, § 182). Indien de betrokken vreemdeling elementen aanbrengt betreffende een reëel gevaar om te worden onderworpen aan

behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM, dan is het aan de nationale overheid om elke twijfel hieromtrent weg te nemen en om zowel de algemene situatie in een land als de omstandigheden eigen aan het geval van de betrokken vreemdeling te onderwerpen aan een nauwgezet onderzoek (EHRM (GK) 13 december 2016, *Paposhvili/België*, § 187; EHRM 11 oktober 2011, *Auad/Bulgarije*, § 99).

In casu wijst de verzoekende partij op het feit dat zij definitief werd uitgesloten van de vluchtelingenstatus, maar dat de commissaris-generaal in zijn beslissing van 23 november 2017 wel degelijk heeft erkend dat zij een risico op vervolging in vluchtelingrechtelijke zin loopt in het geval van een terugkeer naar Gaza. Zij wijst tevens op het gegeven dat de commissaris-generaal met een niet-terugleidingsclausule uitdrukkelijk heeft aangegeven dat een terugleiding naar Gaza verboden is.

Wat de voormelde vrees voor vervolging betreft, oordeelde de commissaris-generaal, alvorens de verzoekende partij uit te sluiten van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, in zijn beslissing van 23 november 2017 als volgt:

“Uit uw verklaringen blijkt dat u vervolging door Hamas vreest omwille van uw lidmaatschap bij Fatah en uw opeenvolgende functies bij de Palestijnse autoriteiten (CGVS I, p. 3-7, 9). Mee in het licht van de informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt en de vaststelling dat u als Palestijn een verblijfsrecht had in de Gazastrook en er de bijstand van de UNRWA verkreeg, dient er te worden vastgesteld dat uw claim dat u, mede omwille van uw politieke achtergrond en uw specifieke functies bij de militaire inlichtingendienst, nood zou hebben aan internationale bescherming geloofwaardig wordt geacht. Naast de beschikbare informatie legt u omstandige en coherente verklaringen af over uw precieze profiel en de vervolgingsfeiten die daarvan het gevolg waren en staft u uw verklaringen met de nodige documenten. De informatie waarop het CGVS zich baseert is toegevoegd aan het administratief dossier. Niettegenstaande het bestaan in uw hoofd van een terechte vrees voor vervolging dient, gezien uw profiel en de specifieke dienst waarvoor u werkzaam was, in het kader van het onderzoek naar uw asielmotieven door het CGVS evenwel te worden nagegaan of u niet valt onder de in artikel 1, par. F van de Vluchtelingenconventie en artikel 55/2 van de wet van 15 december 1980 (Vreemdelingenwet) vermelde uitsluitingsgronden. (...)

Aangezien u jarenlang werkzaam was voor de militaire inlichtingendienst en uw carrière bij deze dienst afsloot met een verantwoordelijke functie dient dan ook onderzocht te worden of bovenvermelde uitsluitingsgronden op u van toepassing zijn. (...)

In de voormelde beslissing gaf de commissaris-generaal met betrekking tot de terugleiding van de verzoekende partij naar Gaza tevens het volgende advies:

“Wanneer de Commissaris-generaal een persoon uitsluit van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, moet hij overeenkomstig artikel 55/2, tweede lid en artikel 55/4, § 4 van de Vreemdelingenwet een advies verstrekken over de verenigbaarheid van een verwijderingsmaatregel met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet. Het CGVS is van oordeel dat u noch direct of indirect mag worden teruggeleid naar Gaza. Een verwijderingsmaatregel is dan ook niet verenigbaar met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet.

C. Conclusie

Steunend op de artikelen 55/2 en 55/4 van de Vreemdelingenwet wordt u uitgesloten van de vluchtelingenstatus en uitgesloten van de subsidiaire beschermingsstatus.

Ik vestig de aandacht van de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie op het feit dat noch direct of indirect mag worden teruggeleid naar Gaza.”

In zijn arrest van 29 april 2019 bevestigde de Raad de gegronde vrees van de verzoekende partij voor vervolging in de zin van het Internationaal Verdrag betreffende de Status van Vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 (hierna: het Vluchtelingenverdrag):

“Na lezing van het administratief dossier treedt de Raad de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen bij waar deze oordeelt als volgt:

“Uit uw verklaringen blijkt dat u vervolging door Hamas vreest omwille van uw lidmaatschap bij Fatah en uw opeenvolgende functies bij de Palestijnse autoriteiten (CGVS I, p. 3-7, 9). Mee in het licht van de informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt en de vaststelling dat u als Palestijn een verblijfsrecht had in de Gazastrook en er de bijstand van de UNRWA verkreeg, dient er te worden vastgesteld dat uw claim dat u, mede omwille van uw politieke achtergrond en uw specifieke functies bij de militaire inlichtingendienst, nood zou hebben aan internationale bescherming geloofwaardig wordt geacht. Naast de beschikbare informatie legt u omstandige en coherente verklaringen af over uw precieze profiel en de vervolgingsfeiten die daarvan het gevolg waren en staft u uw verklaringen met de nodige documenten. De informatie waarop het CGVS zich baseert is toegevoegd aan het administratief dossier.”

Bijgevolg blijkt dat in het kader van de procedure tot het bekomen van internationale bescherming werd geoordeeld dat de verzoekende partij een gegronde vrees koestert om te worden gevisieerd door Hamas omwille van haar lidmaatschap van Fatah en haar opeenvolgende functies bij de Palestijnse autoriteiten. Tevens werd geoordeeld dat de beslissing tot uitsluiting van de beide statussen geen afbreuk doet aan het gegeven dat de verzoekende partij direct noch indirect mag worden teruggeleid naar Gaza. Dat de verzoekende partij niet kan of mag worden teruggeleid naar Gaza wordt door de verwerende partij overigens uitdrukkelijk erkend in haar nota met opmerkingen.

Het kan niet worden ontkend dat een dergelijke gegronde vrees voor vervolging impliceert dat de verzoekende partij bij een terugkeer naar Gaza een reëel risico loopt op een schending van artikel 3 van het EVRM, alleszins op het moment dat de Raad op 29 april 2019, zijnde 5 maanden vóór het nemen van de bestreden beslissing, oordeelde omtrent haar uitsluiting van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus. Volgens rechtspraak van het EHRM is de bescherming van het voormelde artikel 3 breder dan deze in de artikelen 32 en 33 van het Vluchtelingenverdrag (EHRM 15 november 1996, *Chahal/Verenigd Koninkrijk*, § 80; zie ook EHRM 30 oktober 1991, *Vilvarajah en cons./Verenigd Koninkrijk*, §§ 102-103). Artikel 3 van het EVRM omvat aldus tevens situaties waarin de vluchtelingenstatus niet werd erkend overeenkomstig artikel 1, F van het Vluchtelingenverdrag.

In dit kader past het om tevens erop te wijzen dat het verbod van foltering en onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen absoluut is en dat het geen enkele uitzondering toelaat. Zelfs wanneer de gedragingen van een vreemdeling als onveilig of gevaarlijk beschouwd kunnen worden, mag dit bij verwijderingsbeslissingen geen element vormen in de beoordeling van het risico op een schending van artikel 3 van het EVRM en kan geen afbreuk gedaan worden aan de door dit artikel geboden bescherming (EHRM 28 februari 2008, *Saadi/Italië*, § 139; EHRM 15 november 1996, *Chahal/Verenigd Koninkrijk*, § 80). Artikel 3 van het EVRM voorziet dan ook, anders dan het non-refoulementbeginsel zoals neergelegd in artikel 33 van het Vluchtelingenverdrag, in geen enkele uitzondering omwille van gedragingen van de verzoekende partij. Vaste rechtspraak van het EHRM in dit verband luidt als volgt: *“Article 3 makes no provision for exceptions and no derogation from it is permissible under Article 15, even in the event of a public emergency threatening the life of the nation. As the prohibition of torture and of inhuman and degrading treatment or punishment is absolute, irrespective of the victim’s conduct, the nature of any offences allegedly committed by the applicant is therefore irrelevant.”* (eigen vertaling: *Artikel 3 laat geen ruimte voor uitzonderingen, en geen afwijking ervan is toegelaten onder artikel 15, zelfs in het geval van een algemene noodtoestand die het bestaan van het land bedreigt. Aangezien het verbod op foltering en op onmenselijke en vernederende behandeling of bestraffing absoluut is, ongeacht het gedrag van het slachtoffer, is de aard van enig misdrijf al dan niet begaan door de betrokkene aldus irrelevant.*) (vaste rechtspraak: zie o.m. EHRM 11 oktober 2011, *Auad/Bulgarije*, § 96; EHRM 28 februari 2008, *Saadi/Italië*, § 127; EHRM 15 november 1996, *Chahal/Verenigd Koninkrijk*, §§ 79 en 80; EHRM 7 juli 1989, *Soering/Verenigd Koninkrijk*, § 88).

Uit het voorgaande is gebleken dat in de bestreden beslissing zelf wordt verwezen naar de voormelde beslissing van de commissaris-generaal en het voormelde arrest van de Raad waarin de verzoekende partij wordt uitgesloten van de vluchtelingenstatus. In de betrokken beslissing van de commissaris-generaal vestigt deze tevens de aandacht van de “Staatssecretaris voor Asiel en Migratie” op het feit dat de verzoekende partij direct noch indirect mag worden teruggeleid naar Gaza. Van de verzoekende partij kan in deze omstandigheden niet worden verwacht dat zij nogmaals met concrete elementen aantoonst dat zij bij terugkeer naar Gaza een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling riskeert te ondergaan. In tegendeel was het, gelet op de reeds eerder vastgestelde gegronde vrees voor vervolging (en dit slechts enkele maanden voor het nemen van de bestreden beslissing), aan de

gemachtigde zelf om een nauwkeurig onderzoek te voeren dat de verwijdering van de verzoekende partij haar actueel niet zal blootstellen aan een door het voormelde artikel 3 verboden behandeling. Aangezien in het kader van de procedure tot het bekomen van internationale bescherming werd geoordeeld dat de verzoekende partij een vrees voor vervolging aantoonde in de zin van artikel 1, A van het Vluchtelingenverdrag en aangezien in de bestreden beslissing wordt verwezen naar de beslissing van de commissaris-generaal en het arrest van de Raad in dit verband, kan de gemachtigde niet voorhouden geen kennis te hebben gehad van het (weliswaar weerlegbaar) bestaan van een reëel gevaar van een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling (*cf. mutatis mutandis*: EHRM 4 december 2008, *Y./Rusland*, § 81; EHRM 20 maart 1991, *Cruz Varas e.a./Zweden*, §§ 75-76; EHRM 30 oktober 1991, *Vilvarajah en cons./Verenigd Koninkrijk*, §§ 103 en 107). Samen met de verzoekende partij stelt de Raad bijgevolg vast dat de gemachtigde een zo nauwkeurig mogelijk onderzoek moest doen van de gegevens die wijzen op een reëel risico van een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling (EHRM 21 januari 2011, *M.S.S./België en Griekenland*, §§ 293 en 388). De Raad benadrukt hierbij nogmaals dat het gegeven dat de verzoekende partij werd uitgesloten van de vluchtelingenstatus en van de subsidiaire beschermingsstatus, de Belgische overheden (en dus ook de gemachtigde) niet vrijstellen van de naleving van internationale verplichtingen, in het bijzonder deze die voortvloeien uit artikel 3 van het EVRM. Dit artikel biedt, zoals reeds herhaaldelijk gesteld, immers een absolute bescherming.

De verwerende partij stelt in haar nota met opmerkingen dat de bestreden beslissing geen gedwongen verwijderingsmaatregel betreft en dat de verzoekende partij al evenmin gedwongen wordt om terug te keren naar het land van herkomst of naar de Gazastrook, wel in tegendeel. De verwerende partij geeft aan dat het bestreden bevel immers enkel tot gevolg heeft dat de verzoekende partij het Belgisch grondgebied en de Schengenzone moet verlaten, zonder dat haar op de een of andere manier gevraagd wordt om zich naar Gaza te begeven, met name de regio waarnaar zij niet kan en mag worden teruggeleid. De verwerende partij voegt nog toe dat de verzoekende partij niet wordt verwacht terug te keren naar Gaza en al evenmin naar de oorlogsgebieden in Syrië, Yemen, Nigeria, enzovoort, en dat de bestreden beslissing ook geen gedwongen repatriëring betreft.

De Raad benadrukt dat artikel 52/3 van de vreemdelingenwet betrekking heeft op verzoekers om internationale bescherming die illegaal in het Rijk verblijven en geen recht (meer) hebben om overeenkomstig richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) (hierna: de Procedurerichtlijn) louter ten behoeve van de procedure op het grondgebied te blijven. Vanaf het moment dat zij overeenkomstig de Procedurerichtlijn niet meer op het grondgebied mogen verblijven, vallen zij onder het toepassingsgebied van de richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (hierna: de Terugkeerrichtlijn). (Memorie van toelichting bij het wetsontwerp van 22 juni 2017 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, *Parl. St. Kamer*, nr. 54-2548/001, 77-78). Bijgevolg is de thans bestreden beslissing, een bevel om het grondgebied te verlaten – verzoeker om internationale bescherming, een terugkeerbesluit in de zin van artikel 3 van de Terugkeerrichtlijn. Deze bepaling werd omgezet door artikel 1, § 1 van de vreemdelingenwet (*Parl. St. Kamer*, 2011-2012, nr. 53-1825/001, 6-7, 33-34).

De Raad wijst erop dat uit de definities van artikel 1, § 1 van de vreemdelingenwet blijkt dat een beslissing tot verwijdering (zijnde een 'terugkeerbesluit' volgens de Terugkeerrichtlijn) op zich niet enkel vaststelt dat een vreemdeling illegaal op het grondgebied verblijft, maar tevens een terugkeerverplichting oplegt (6°). Eveneens blijkt dat de terugkeerverplichting niet naar om het even welk land geldt, maar ofwel naar het land van herkomst of een land van doorreis overeenkomstig communautaire of bilaterale overnameovereenkomsten ofwel naar een derde land waarnaar de betrokken onderdaan besluit vrijwillig terug te keren en waar deze wordt gemachtigd of toegelaten tot het verblijf (5°).

In casu blijkt, zoals de verzoekende partij terecht aanvoert, nergens uit de bestreden beslissing naar welk derde land zij zich zou moeten begeven. Zoals de verwerende partij in haar nota met opmerkingen terecht aangeeft, vermeldt de bestreden beslissing immers slechts dat de verzoekende partij het grondgebied van België moet verlaten, evenals het grondgebied van de staten die het Schengenacquis ten volle toepassen. Ook uit de aangegeven nationaliteit van de verzoekende partij kan het land van

bestemming niet worden afgeleid, aangezien de verzoekende partij “*statenloos*” is. De erkenning van de verzoekende partij als staatloze blijkt inderdaad uit de stukken van het administratief dossier.

In het licht van haar erkende staatloosheid merkt de verzoekende partij daarnaast ook terecht op dat de vraag rijst of zij in enig ander land, buiten België en de rest van het Schengengrondgebied, dan wel beschermd is tegen een verwijdering naar haar land (regio) van herkomst. De Raad benadrukt samen met de verzoekende partij dat het verbod van verwijdering naar een land waar een vreemdeling een reëel risico loopt op een schending van artikel 3 van het EVRM, tevens een verbod op indirect refoulement inhoudt. Dit betekent het verbod om een vreemdeling te verwijderen naar een derde land waar hij een reëel risico loopt om alsnog uitgezet te worden naar het land waar hij het voornoemde reëel risico loopt. Bijgevolg moet ook dit risico op indirect refoulement worden onderzocht (zie onder meer EHRM 15 april 2014, *Asalya/Turkije*, § 111). Het EHRM heeft overigens reeds geoordeeld dat door het gebrek aan een wettelijk kader dat voldoende waarborgen biedt tegen de uitzetting door een derde land naar het land van herkomst, waar de betrokken vreemdeling een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM, ook de verwijdering naar dit derde land een schending uitmaakt van artikel 3 van het EVRM (EHRM 22 september 2009, *Abdolkhani en Karimnia/Turkije*, §§ 88-89).

De verwerende partij maakt met haar betoog, waarin zij zelf erkent dat de bestreden beslissing zich beperkt tot het opleggen van de (algemene) verplichting om het grondgebied van België en dat van de Schengenzone te verlaten, niet duidelijk op welke manier de gemachtigde een afdoende onderzoek kan hebben gevoerd in het licht van artikel 3 van het EVRM, te meer gelet op het risico op indirect refoulement.

In dit verband wijst de Raad erop dat het EHRM reeds uitdrukkelijk heeft gesteld dat voor een zinnig en grondig onderzoek in het licht van de artikelen 2 en 3 *juncto* artikel 13 van het EVRM, het land van bestemming duidelijk moet zijn. Zo stelt het Hof in een zaak waar het vaststelt in § 113 dat het administratief rechtscollege van Ankara geen rekening heeft gehouden met het persoonlijk risico voor de betrokkene, het volgende: *“the court believes that this deficiency is due, at least to some extent, to the fact that neither the original deportation order nor any subsequent submissions by the Ministry to the domestic courts specified where exactly the applicant would be deported to. Such ambiguity is unacceptable, not only because it exacerbated the applicant’s already precarious position, but also because it inevitably hampered any meaningful examination of the risks involved in his deportation, thus rendering the protection afforded under Article 13 illusory.”* (EHRM 15 april 2014, *Asalya/Turkije*, § 113) (eigen vertaling: het Hof gelooft dat dit gebrek, minstens tot op zekere hoogte, is te wijten aan het feit dat noch de originele verwijderingsbeslissing noch enige volgende stukken ingediend door het Ministerie bij de nationale rechtbanken verduidelikten naar waar de verzoeker exact zou worden verwijderd. Zulke onduidelijkheid is onaanvaardbaar, niet enkel omdat het de reeds kwetsbare positie van de verzoeker verergert, maar ook omdat het onvermijdelijk een zinvol onderzoek naar de risico’s die vervat liggen in de verwijdering verhinderde, en op die manier de bescherming geboden onder artikel 13 illusoir maakt.)

De Raad wijst tevens op het arrest *Auad/Bulgarije* van 11 oktober 2012. Hierin wijst het EHRM op te nemen maatregelen in het licht van de artikelen 3 en 13 van het EVRM, die onder meer moeten verzekeren dat a) er een mechanisme bestaat dat de bevoegde overheden verplicht om op rigoureuze wijze te onderzoeken, telkens sprake is van een verdedigbare grief in dit verband, welke risico’s de betrokken vreemdeling waarschijnlijk zal tegenkomen als gevolg van zijn of haar verwijdering om nationale veiligheidsredenen, omwille van de algemene situatie in het land van bestemming en zijn of haar persoonlijke omstandigheden, b) het land van bestemming altijd is aangeduid in een juridisch bindende akte en een verandering van bestemming aanvechtbaar is, en c) het voormelde mechanisme het mogelijk maakt de vraag te onderzoeken of, als de betrokkene naar een derde land wordt gezonden, deze een risico kan lopen om van dat land naar het herkomstland te worden gezonden, zonder gepast onderzoek naar het risico op slechte behandeling (§ 139).

In casu blijkt dat de gemachtigde het land van bestemming niet heeft gespecificeerd in de bestreden beslissing, dat de verzoekende partij bovendien werd erkend als staatloze en dat het land van bestemming ook niet elders uit het administratief dossier blijkt.

In de gegeven omstandigheden moet dan ook worden vastgesteld dat, gelet op de eerder en bovendien zeer recent vastgestelde gegronde vrees voor vervolging in Gaza van de verzoekende partij en het niet-voorliggen van informatie die erop zou wijzen dat deze vrees op het moment van het nemen van de bestreden beslissing niet langer actueel zou zijn, gelet op de staatloosheid van de verzoekende partij en het gebrek aan duidelijkheid naar welke staat zij zich dan wel zou moeten begeven, en gelet op het

gebrek aan enig concreet onderzoek van de reële risico's die zij bij het uitvoeren van dit bevel loopt, het risico op een behandeling die strijdig is met artikel 3 van het EVRM geenszins is uitgesloten. Aangezien de gemachtigde heeft nagelaten een nauwkeurig en zorgvuldig onderzoek in het kader van het voormelde artikel 3 door te voeren, maakt de verzoekende partij een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel in het licht van artikel 3 van het EVRM aannemelijk.

In dit verband merkt de Raad nog op dat de gemachtigde in zijn beslissing van 8 augustus 2019, die aldus minder dan een maand voor de thans bestreden beslissing van 30 augustus 2019 werd genomen, wel een motief met betrekking tot artikel 3 van het EVRM opneemt. Deze beslissing verklaart de aanvraag van de verzoekende partij van 19 december 2012 om machtiging tot verblijf op grond van artikel 9bis van de vreemdelingenwet ongegrond. De gemachtigde wijst hierbij echter slechts op de niet-terugleidingsclausule van de commissaris-generaal en stelt dat de aanvraag daarom ook ontvankelijk is en geen verwijderingsmaatregel inhoudt. Dit motief kan dan ook niet relevant zijn voor de thans bestreden beslissing, aangezien deze net wel een verwijderingsmaatregel uitmaakt. Bijgevolg doet deze overweging van de gemachtigde in de voormelde beslissing van 8 augustus 2019 geen afbreuk aan de vaststelling dat hij geen nauwkeurig en zorgvuldig onderzoek in het kader van artikel 3 van het EVRM heeft doorgevoerd.

Zoals hoger reeds is aangegeven, benadrukt de verwerende partij in haar nota met opmerkingen meermaals dat de bestreden beslissing geen gedwongen verwijderingsmaatregel uitmaakt en dat de verzoekende partij al evenmin gedwongen wordt om terug te keren naar het land van herkomst of naar de Gazastrook, wel integendeel. Volgens de verwerende partij moet in de gegeven omstandigheden niet bijkomend worden gemotiveerd over de terugleiding naar Gaza en het feit dat zulks in strijd zou zijn met artikel 3 van het EVRM, en moet ook niet worden gemotiveerd dat de verzoekende partij (ook) niet kan worden teruggeleid naar een welbepaald oorlogsgebied in Yemen, Syrië of Nigeria. Louter ten overvloede stelt de verwerende partij, met verwijzing naar het arrest *Paposhvili/België* van het EHRM van 13 december 2016 en het arrest nr. 89/2015 van het Grondwettelijk Hof van 11 juni 2015, dat het onderzoek naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM niet moet gebeuren op het ogenblik van de afgifte van het bevel om het grondgebied te verlaten, maar wel op het ogenblik van de tenuitvoerlegging ervan.

Vooreerst wijst de Raad erop dat de verzoekende partij geenszins heeft aangevoerd dat de gemachtigde bijkomend had moeten motiveren over een terugleiding naar Gaza of naar andere oorlogsgebieden. Ook de Raad heeft dit geenszins vastgesteld. De Raad heeft echter wel vastgesteld dat de gemachtigde vóór het nemen van de bestreden beslissing een nauwkeurig en zorgvuldig onderzoek had moeten doen naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM, in het licht van de relevante gegevens waarvan hij kennis had. *In casu* betreft het de vastgestelde gegronde vrees voor vervolging in Gaza, de niet-terugleidingsclausule die de commissaris-generaal in zijn beslissing van 23 november 2017 heeft opgenomen en het gegeven dat de verzoekende partij een erkend staatloze is.

Verder benadrukt de Raad dat het gegeven dat de bestreden beslissing geen gedwongen verwijderingsmaatregel uitmaakt, geen afbreuk doet aan het feit dat het bestreden bevel om het grondgebied te verlaten wel degelijk reeds de verplichting oplegt om het grondgebied te verlaten (cf. RvS 28 september 2017, nr. 239.259).

Daarnaast benadrukt de Raad dat artikel 7, eerste lid van de vreemdelingenwet, een van de twee uitdrukkelijke rechtsgronden van de bestreden beslissing, in zijn aanhef erop wijst dat deze bepaling toepassing vindt "*onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag*".

Aangezien een bevel om het grondgebied te verlaten aldus de illegaliteit van het verblijf van de verzoekende partij vaststelt én haar een terugkeerverplichting oplegt, en gelet op de aanhef van artikel 7, eerste lid van de vreemdelingenwet, kan de verzoekende partij worden bijgetreden waar zij aanvoert dat reeds bij het nemen van een bevel om het grondgebied te verlaten een onderzoek naar artikel 3 van het EVRM moet gebeuren (cf. RvS 28 september 2017, nr. 239.259). De verzoekende partij moet immers reeds gevolg geven aan dit bevel om het grondgebied te verlaten, zonder dat hiervoor in principe nog verdere beslissingen zijn vereist. Er kan dan ook niet worden verondersteld dat het onderzoek van artikel 3 van het EVRM wel kan worden uitgesteld tot wanneer wordt overgegaan tot het nemen van verdere dwangmaatregelen. Tot zulke dwangmaatregelen moet immers niet in alle gevallen worden overgegaan.

In dit verband wijst de Raad tevens op de arresten nrs. 241.623 en 241.625 van de Raad van State van 29 mei 2018. Hierin stelt de Raad van State onder meer het volgende:

“Het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten houdt in dat de rechtstoestand van de betrokken vreemdeling als dusdanig bestaat op het ogenblik dat die beslissing wordt genomen, dat die vreemdeling op dat ogenblik dus geen titel (meer) heeft om op het grondgebied te verblijven zodat hij er onwettig verblijft en dat hij derhalve het grondgebied dient te verlaten. Het betreft dan ook een beslissing tot verwijdering in de zin van artikel 1, 6°, van de vreemdelingenwet. De betrokken vreemdeling is ertoe gehouden de terugkeerverplichting na te leven en het bevel om het grondgebied te verlaten (...) uit te voeren zonder dat de [gemachtigde] een nieuwe beslissing dient te nemen. Naar luid van artikel 7, eerste lid, van de vreemdelingenwet wordt een bevel om het grondgebied te verlaten gegeven “onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag”.

De [gemachtigde] moet derhalve bij het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten reeds onderzoeken of die verwijderingsmaatregel in overeenstemming is met de normen van de internationale verdragen waardoor België gebonden is, te dezen met artikel 3 van het EVRM. Hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de mogelijkheid voor de [gemachtigde] om bij niet-naleving van het bevel om het grondgebied te verlaten over te gaan tot dwangmaatregelen met het oog op verwijdering in de zin van artikel 1, 7°, van de vreemdelingenwet, zijnde de fysieke verwijdering van het grondgebied. Enerzijds kan de toestand immers in die zin evolueren dat er zich bij het nemen van de beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten nog geen gevaar voor een schending van artikel 3 van het EVRM voordoet doch naderhand wel, wanneer de [gemachtigde] effectief wil overgaan tot verwijdering. Anderzijds kan niet worden verondersteld dat de betrokken vreemdeling het bevel om het grondgebied te verlaten niet zal naleven zodat de [gemachtigde] er zich niet van kan onthouden een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM te onderzoeken onder het voorwendsel dat [hij] dergelijk onderzoek zal voeren bij het nemen van dwangmaatregelen met het oog op de fysieke verwijdering van de vreemdeling.”

De Raad van State stelt tevens het volgende:

“In de laatste zin van punt 199 van het arrest van 13 december 2016 in zake Paposhvili t. België stelt het EHRM vast dat de Raad van State, die was gevat door een cassatieberoep, de in die zaak gevolgde redenering van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft bevestigd en heeft gepreciseerd dat de evaluatie van de medische toestand van een vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een verwijderingsmaatregel en aan wie de machtiging tot verblijf was geweigerd, moest gebeuren op het ogenblik van de gedwongen uitvoering van die verwijderingsmaatregel en niet op het ogenblik van het aannemen van die maatregel. Met uitdrukkelijke verwijzing naar punt 199 in fine, vervolgt het EHRM in punt 202 dat de omstandigheid dat de evaluatie van de medische toestand van de betrokkene ook in extremis had kunnen gebeuren op het ogenblik van de gedwongen uitvoering van de verwijderingsmaatregel, niet tegemoet komt aan de bekommernissen van artikel 3 van het EVRM wanneer er geen aanwijzingen zijn betreffende de omvang van dergelijk onderzoek en het effect ervan op het bindende karakter van het bevel om het grondgebied te verlaten.

Ook met het bestreden arrest is uitspraak gedaan over de wettigheid van een bevel om het grondgebied te verlaten waarbij geen onderzoek was gedaan naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM in het licht van de concrete gegevens van de zaak. Net als in de zaak die tot het meergenoemde arrest van het EHRM van 13 december 2016 heeft geleid, was ook te dezen nog geen effectieve verwijdering van verweerder voorzien. Nu het EHRM ook in dat arrest naar die omstandigheden heeft verwezen, heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen er geen betekenis aan gegeven die strijdig is met de bewoordingen of de inhoud ervan door te oordelen dat een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM moet worden onderzocht bij het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten en niet pas op het ogenblik van de gedwongen verwijdering van de vreemdeling.”

De mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM moet dus wel degelijk worden onderzocht bij het nemen van een beslissing houdende een bevel om het grondgebied te verlaten.

Dit blijkt tevens uit het ook door de Raad van State gehanteerde arrest *Paposhvili/België* van het EHRM van 13 december 2016, al blijkt hieruit volgens de verwerende partij het tegendeel. De verwerende partij maakt echter niet duidelijk op welke manier zij uit dit arrest afleidt dat het voor het EHRM zou volstaan

om slechts op het moment van de gedwongen verwijdering een onderzoek naar artikel 3 van het EVRM te voeren. Het EHRM gaat in zijn arrest immers precies in op het argument dat een onderzoek nog had kunnen plaatsvinden bij de gedwongen verwijdering van de betrokkene (§ 199), maar besluit hierbij dat dit gegeven niet aan de geuite bezorgdheden tegemoetkomt (§ 202): *“The fact that an assessment of this kind could have been carried out immediately before the removal measure was to be enforced (see paragraph 199 in fine above) does not address these concerns in itself, in the absence of any indication of the extent of such an assessment and its effect on the binding nature of the order to leave the country.”* (eigen vertaling: Het feit dat dit soort onderzoek [naar een eventuele schending van artikel 3 van het EVRM] had kunnen worden doorgevoerd vlak voor de verwijderingsmaatregel gedwongen zou worden uitgevoerd, komt op zich niet tegemoet aan deze bezorgdheden, gelet op het feit dat er geen enkele aanwijzing is over de omvang van een dergelijk onderzoek en van het effect hiervan op het bindend karakter van het bevel om het grondgebied te verlaten).

Met betrekking tot het door de verwerende partij aangehaalde arrest van het Grondwettelijk Hof van 11 juni 2015, stelt de Raad vast dat het Grondwettelijk Hof erin inderdaad oordeelt, met verwijzing naar de memorie van toelichting bij de wetsontwerpen van 11 december 2012 die tot de voor het arrest relevante wet van 8 mei 2013 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (...) heeft geleid, dat slechts bij de uitvoering van de verwijderingsmaatregel een onderzoek naar artikel 3 van het EVRM moet worden gevoerd. De Raad wijst er echter op dat dit arrest reeds dateert van juni 2015 en aldus van vóór het voormelde arrest *Paposhvili/België* van 13 december 2016. Hoger is gebleken dat ook de Raad van State veel recenter, met name in september 2018, nog uitdrukkelijk heeft vastgesteld dat het onderzoek naar artikel 3 van het EVRM moet gebeuren bij het nemen van een bevel om het grondgebied te verlaten en niet slechts wanneer wordt overgegaan tot de gedwongen verwijdering.

Met haar betoog kan de verwerende partij niet aannemelijk maken dat de gemachtigde, door aan de verzoekende partij – een erkend staatloze - een vertrekverplichting op te leggen, maar zonder het land van bestemming te bepalen en zonder op enige wijze te onderzoeken naar welk ander land behalve de regio Gaza zij dan wel kan terugkeren zonder er het risico te lopen om in strijd met artikel 3 van het EVRM te worden uitgezet, zijn verplichtingen in het licht van artikel 3 van het EVRM zou hebben nagekomen. Zij kan dan ook geen afbreuk doen aan de hoger gemaakte vaststellingen van de Raad.

3.4 Het enig middel is in de aangegeven mate gegrond. Deze vaststelling leidt tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing, zodat het enig middel voor het overige geen verder onderzoek behoeft.

4. Korte debatten

De verzoekende partij heeft een gegrond middel aangevoerd dat leidt tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing. Er is grond om toepassing te maken van artikel 36 van het koninklijk besluit van 21 december 2006 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. De vordering tot schorsing, als *accessorium* van het beroep tot nietigverklaring, is zonder voorwerp. Er moet dan ook niet worden ingegaan op het betoog van de verwerende partij met betrekking tot de vordering tot schorsing.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing van de gemachtigde van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie van 30 augustus 2019 houdende een bevel om het grondgebied te verlaten – verzoeker om internationale bescherming, wordt vernietigd.

Artikel 2

De vordering tot schorsing is zonder voorwerp.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op drie maart tweeduizend twintig door:

mevr. I. VAN DEN BOSSCHE,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

dhr. M. DENYS,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

M. DENYS

I. VAN DEN BOSSCHE